

REKOMENDACIJOS

KOMISIJOS REKOMENDACIJA (ES) 2018/334

2018 m. kovo 1 d.

dėl veiksmingų kovos su neteisėtu turiniu internete priemonių

EUROPOS KOMISIJA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 292 straipsnį,

kadangi:

- (1) internetas ir jame veiklą vykdančios paslaugų teikėjos labai prisideda prie inovacijų, ekonomikos augimo ir darbo vietų kūrimo Sąjungoje. Daugelis tų paslaugų teikėjų atlieka labai svarbų vaidmenį skaitmeninėje ekonomikoje – padeda įmonėms ir piliečiams užmegzti ryšius, taip pat sudaro palankesnes sąlygas viešai diskutuoti ir skleisti faktinę informaciją, nuomones ir idėjas bei su jomis susipažinti. Tačiau tam tikrais atvejais trečiosios šalys jų teikiamomis paslaugomis naudojasi nederamai – neteisėtai veiklai internete vykdyti, pavyzdžiui, tam tikrai informacijai, susijusiai su terorizmu, seksualine prievarta prieš vaikus, nusikalstamu neapykantos kurstymu ar vartotojų apsaugos teisės aktų pažeidimais, platinti, o tai gali pakirsti tų paslaugų naudotojų pasitikėjimą ir pakenkti tų paslaugų teikėjų verslo modeliams. Kai kuriais atvejais, pavyzdžiui, jei be teisių turėtojų leidimo pateikiamas autorių teisėmis saugomas turinys, ta veikla net gali duoti tam tikros naudos atitinkamiems paslaugų teikėjams;
- (2) neteisėto turinio pateikimas internete turi rimtų neigiamų padarinių naudotojams, kitiems susijusiems piliečiams bei įmonėms ir visai visuomenei. Atsižvelgiant į tai, kokią svarbų vaidmenį jie atlieka, ir į jų turimas su teikiamomis paslaugomis susijusias technologines priemones ir pajėgumus, internetinių paslaugų teikėjams tenka ypatinga visuomeninė atsakomybė padėti kovoti su neteisėtu turiniu, platinamu naudojantis jų teikiamomis paslaugomis;
- (3) siekiant apriboti tolesnę neteisėto turinio sklaidą ir jo daromą žalą, dažnai labai svarbu greitai jį pašalinti arba panaikinti prieigą prie jo, todėl atitinkami paslaugų teikėjai, be kita ko, turėtų gebėti greitai priimti sprendimus dėl galimų su neteisėtu turiniu internete susijusių veiksmų. Be to, jie turėtų taikyti veiksmingas ir tinkamas apsaugos priemones, visų pirma siekdami veikti uoliai ir proporcingai ir užtikrinti, kad netyčia nebūtų pašalintas turinys, kuris nėra neteisėtas;
- (4) daugelis internetinių paslaugų teikėjų prisiėmė šią atsakomybę ir ėmėsi atitinkamų veiksmų. Kolektyviniu lygmeniu padaryta svarbi pažanga taikant įvairias savanoriškas priemones, pavyzdžiui, veikia Kovai su teroristiniu turiniu internete skirtas ES interneto forumas ir taikomi Kovos su neapykantos kurstymu internete elgesio kodeksas bei Susitarimo memorandumas dėl prekybos suklastotomis prekėmis. Tačiau, nepaisant šių dedamų pastangų ir pažangos, neteisėtas turinys internete išlieka didelė problema Sąjungoje;
- (5) sunerimusi dėl virtualios teroristinių išpuolių ES ir dėl teroristinės propagandos internete daugėjimo, Europos Vadovų Taryba 2017 m. birželio 22–23 d. susitikime pareiškė, kad „tikisi, kad pramonė <...> plėtos naujas technologijas ir priemones, kuriomis būtų pagerintas automatinis turinio, kuriuo skatinama vykdyti teroro aktus, aptikimas ir jo pašalinimas. <...>“ Europos Parlamentas 2017 m. birželio 15 d. rezoliucijoje paragino interneto platformas „sugriežtinti kovos su neteisėtu ir žalingu turiniu internete priemones“. Raginimą įmonėms aktyviau saugoti savo paslaugų naudotojus nuo teroristinio turinio valstybių narių ministrai pakartojo ES interneto forume. Dėl intelektinės nuosavybės teisių pasakytina, kad Taryba 2014 m. gruodžio 4 d. išvadose dėl tokių teisių užtikrinimo paragino Komisiją apsvarstyti klausimus, susijusius su turimų priemonių, skirtų intelektinės nuosavybės teisių pažeidėjams nustatyti, naudojimu ir tarpininkų vaidmeniu padedant kovoti su intelektinės nuosavybės teisių pažeidimais;

- (6) 2017 m. rugsėjo 28 d. Komisija priėmė komunikatą, kuriame pateikė gairių dėl internetinių paslaugų teikėjų atsakomybės, susijusios su neteisėtu turiniu internete ⁽¹⁾. Tame komunikate Komisija paaiškino įvertinsianti, ar reikia papildomų priemonių, be kita ko, stebėdama pažangą, daromą taikant savanoriškas priemones. Ši rekomendacija parengta remiantis tuo komunikatu – ja atsižvelgiama į jame nustatytus užmojus ir tie užmojai įgyvendinami, kartu deramai atsižvelgiant į svarbią pažangą, padarytą taikant tas savanoriškas priemones, ir ja remiantis;
- (7) šioje rekomendacijoje pripažįstama, kad reikėtų deramai atsižvelgti į kovos su skirtingų rūšių neteisėtu turiniu internete ypatumus ir į tai, kokių konkrečių atsakomųjų veiksmų, įskaitant specialiai tam skirtų teisėkūros priemonių taikymą, gali reikėti imtis. Pavyzdžiui, pripažindama tokių konkrečių teisėkūros priemonių poreikį, Komisija 2016 m. gegužės 25 d. priėmė pasiūlymą, kuriuo, atsižvelgiant į kintančias rinkos realijas, iš dalies keičiama Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2010/13/ES ⁽²⁾. 2016 m. rugsėjo 14 d. ji priėmė ir Direktyvos dėl autorių teisių bendrojoje skaitmeninėje rinkoje pasiūlymą ⁽³⁾, kuriame nustatyta, kad tam tikri paslaugų teikėjai turi, bendradarbiaudami su teisių turėtojais, imtis priemonių užtikrinti, kad veiktų su teisių turėtojais sudaryti susitarimai dėl jų kūrinių ar kitų objektų naudojimo, arba neleisti naudojantis jų paslaugų teikimo priemone pasiekti turinio ar kito objekto, kurį bendradarbiaudami su paslaugų teikėjais nurodė teisių turėtojai. Šia rekomendacija nedaromas poveikis tokioms teisėkūros priemonėms ir pasiūlymams;
- (8) Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje 2000/31/EB ⁽⁴⁾ numatyti atvejai, kuriais tam tikri internetinių paslaugų teikėjai, įskaitant tos direktyvos 14 straipsnyje nurodytus prieglobos (direktyvoje – „informacijos pateikimo internete“) paslaugų teikėjus, tam tikromis sąlygomis gali būti atleidžiami nuo atsakomybės. Kad būtų atleisti nuo atsakomybės, prieglobos paslaugų teikėjai turi nedelsdami pašalinti savo saugomą neteisėtą informaciją arba panaikinti prieigą prie jos, kai tik gauna apie tai faktinių žinių, o, jei pateikiamas reikalavimas atlyginti žalą, kai tik sužino apie faktus ar aplinkybes, rodančias, kad verčiamasi neteisėta veikla arba teikiama neteisėta informacija. Gauti tokių žinių arba apie tai sužinoti jie gali, be kita ko, iš jiems pateiktų pranešimų. Direktyva 2000/31/EB yra pagrindas, kuriuo remiantis rengiamos neteisėtos informacijos šalinimo arba prieigos prie jos panaikinimo procedūros. Ta direktyva taip pat suteikia valstybėms narėms galimybę reikalauti, kad atitinkami paslaugų teikėjai, kurie galbūt saugo neteisėtą turinį, laikytųsi rūpestingumo principo;
- (9) imdamosi priemonių dėl neteisėto turinio internete, valstybės narės turi laikytis Direktyvoje 2000/31/EB nustatyto kilmės šalies principo. Todėl jos negali dėl toje direktyvoje nurodytai koordinuojamai sričiai priskiriamų prižasčių riboti kitoje valstybėje narėje įsisteigusių paslaugų teikėjų laisvės teikti informacinės visuomenės paslaugas, nors tam tikromis toje direktyvoje nustatytomis sąlygomis gali taikyti šios nuostatos išlygas;
- (10) su internete pateikiamu ir platinamu tam tikrų rūšių neteisėtu turiniu susiję teisiniai pagrindai yra nustatyti ir keliuose kituose Sąjungos teisės aktuose. Visų pirma Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje 2011/93/ES ⁽⁵⁾ valstybėms narėms yra nustatytas reikalavimas imtis priemonių tinklalapiams, kuriuose yra vaikų pornografijos arba per kurias ji platinama, pašalinti ir suteiktas leidimas, taikant tam tikras apsaugos priemones, blokuoti prieigą prie tokių tinklalapių. Panašių nuostatų, susijusių su internetiniu turiniu, kuriuo viešai kurstoma įvykdyti teroristinį nusikaltimą, pateikiama Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje (ES) 2017/541 ⁽⁶⁾, kuri turi būti perkelta į nacionalinę teisę iki 2018 m. rugsėjo 8 d. Direktyvoje (ES) 2017/541 taip pat nustatomos būtiniausios taisyklės, pagal kurias apibrėžiamos nusikalstamos veikos teroristinių nusikaltimų, su teroristine grupe susijusių

⁽¹⁾ 2017 m. rugsėjo 28 d., COM(2017) 555 *final*.

⁽²⁾ 2010 m. kovo 10 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2010/13/ES dėl valstybių narių įstatymuose ir kituose teisės aktuose išdėstytų tam tikrų nuostatų, susijusių su audiovizualinės žiniasklaidos paslaugų teikimu, derinimo (Audiovizualinės žiniasklaidos paslaugų direktyva) (OL L 95, 2010 4 15, p. 1). COM(2016) 287 *final*.

⁽³⁾ 2016 m. rugsėjo 14 d., COM(2016) 593 *final*.

⁽⁴⁾ 2000 m. birželio 8 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2000/31/EB dėl kai kurių informacinės visuomenės paslaugų, ypač elektroninės komercijos, teisinių aspektų vidaus rinkoje (Elektroninės komercijos direktyva) (OL L 178, 2000 7 17, p. 1).

⁽⁵⁾ 2011 m. gruodžio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2011/93/ES dėl kovos su seksualine prievarta prieš vaikus, jų seksualiniu išnaudojimu ir vaikų pornografija, kuria pakeičiamas Tarybos pamatinis sprendimas 2004/68/TVR (OL L 335, 2011 12 17, p. 1).

⁽⁶⁾ 2017 m. kovo 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2017/541 dėl kovos su terorizmu, pakeičianti Tarybos pamatinį sprendimą 2002/475/TVR ir iš dalies keičianti Tarybos sprendimą 2005/671/TVR (OL L 88, 2017 3 31, p. 6).

nusikalstamų veikų ir su teroristine veikla susijusių nusikalstamų veikų srityje. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje 2004/48/EB⁽¹⁾ numatyta, kad kompetentingos teismo institucijos gali nustatyti draudimus tarpininkams, kurių paslaugomis trečioji šalis naudojasi pažeisdama intelektinės nuosavybės teises;

- (11) šiomis aplinkybėmis kai kurios valstybės narės nuo tada, kai priimta Direktyva 2000/31/EB, savanoriškas priemonės, kurių ėmėsi tam tikri internetinių paslaugų teikėjai, papildė priimtomis taisyklėmis dėl pranešimo ir veiksmų mechanizmų. Kitos valstybės narės svarsto galimybę priimti tokias taisykles. Tokių mechanizmų tikslas paprastai yra sudaryti palankesnes sąlygas pranešti atitinkamam prieglobos paslaugų teikėjui apie turinį, kurį pranešimą teikianti šalis laiko neteisėtu (toliau – pranešimas), kad tas paslaugų teikėjas, remdamasis tuo pranešimu, galėtų nuspręsti, ar sutinka su tuo vertinimu ir ar nori pašalinti tą turinį ar panaikinti prieigą prie jo (toliau – veiksmas). Tokios nacionalinės taisyklės vis labiau skiriasi. Todėl atitinkamiems paslaugų teikėjams gali tekti laikytis įvairių teisinių reikalavimų, kurių turinys ir taikymo sritis yra nevienodi;
- (12) atsižvelgiant į vidaus rinkos interesus ir siekiant veiksmingiau kovoti su neteisėtu turiniu internete bei išlaikyti pusiausvyrą, kurią siekiama užtikrinti Direktyva 2000/31/EB, būtina nustatyti tam tikrus pagrindinius principus, kuriais šiuo atžvilgiu turėtų būti grindžiami valstybių narių ir atitinkamų paslaugų teikėjų veiksmai;
- (13) tie principai turėtų būti nustatyti ir taikomi visapusiškai paisant Sąjungos teisės normomis saugomų pagrindinių teisių, visų pirma Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijoje (toliau – Chartija) užtikrintų pagrindinių teisių. Kovojant su neteisėtu turiniu internete turėtų būti taikomos tinkamos ir patikimos apsaugos priemonės, kuriomis būtų užtikrinta visų suinteresuotųjų šalių įvairių pagrindinių teisių apsauga. Į šias teises, priklausomas nuo aplinkybių, įeina atitinkamų paslaugų naudotojų saviraiškos laisvė, įskaitant laisvę gauti ir skleisti informaciją, teisė į privatų gyvenimą, teisė į asmens duomenų apsaugą ir teisė į veiksmingą teisminę apsaugą. Į jas taip pat gali įeiti prieglobos paslaugų teikėjų laisvė užsiimti verslu, įskaitant laisvę sudaryti sutartis, taip pat vaiko teisės ir tam tikrų kitų susijusių šalių teisės į nuosavybės, įskaitant intelektinę nuosavybę, apsaugą, žmogaus orumą ir nediskriminavimą. Visų pirma, priimdami sprendimus pašalinti savo saugomą turinį arba panaikinti prieigą prie jo, prieglobos paslaugų teikėjai turėtų deramai atsižvelgti į savo paslaugų naudotojų pagrindines teises bei teisėtus interesus ir į tai, koks svarbus pagal taikomą teisę paprastai būna tų paslaugų teikėjų vaidmuo sudarant palankesnes sąlygas viešai diskutuoti ir skleisti faktus, nuomones ir idėjas bei su jais susipažinti;
- (14) laikantis horizontaliojo principo, kuriuo grindžiamas Direktyvos 2000/31/EB 14 straipsnyje nustatytas atleidimas nuo atsakomybės, ši rekomendacija turėtų būti taikoma bet kokios rūšies turiniui, neatitinkančiam Sąjungos ar valstybių narių teisės aktų, nepriklausomai nuo konkretaus jų dalyko ar pobūdžio. Pakanka atsižvelgti į teisės aktus, taikomus su konkrečios paslaugos teikimu susijusiose valstybėse narėse, visų pirma valstybėse narėse, kurių teritorijoje yra įsisteigęs prieglobos paslaugų teikėjas arba teikiamos paslaugos. Be to, įgyvendinant šią rekomendaciją turėtų būti deramai atsižvelgiama į žalos, kurią gali padaryti neteisėtas turinys, dydį ir rūšį (tai gali būti glaudžiai susiję su tuo, kaip greitai imamasi veiksmų) ir į tai, ko galima pagrįstai tikėtis iš prieglobos paslaugų teikėjų, atitinkamais atvejais atsižvelgiant į technologijų pažangos lygį ir naudojimo galimybes. Taip pat reikėtų deramai atsižvelgti į galimus svarbius skirtingos rūšies neteisėto turinio ir veiksmų, kurių reikia imtis siekiant su juo kovoti, skirtumus;
- (15) prieglobos paslaugų teikėjai atlieka itin svarbų vaidmenį kovojant su neteisėtu turiniu internete, nes jie savo paslaugų naudotojų prašymu saugo jų pateiktą informaciją ir – dažnai dideliu mastu – suteikia prieigą prie jos kitiems naudotojams. Todėl ši rekomendacija daugiausia susijusi su tų paslaugų teikėjų veikla ir atsakomybe. Tačiau pateiktos rekomendacijos atitinkamais atvejais gali būti *mutatis mutandis* taikomos ir kitiems susijusiems internetinių paslaugų teikėjams. Šios rekomendacijos tikslas – mažinti Sąjungos vartotojams kylančius su neteisėtu turiniu internete susijusius pavojus, todėl ji yra susijusi su visų prieglobos paslaugų teikėjų veikla, nepriklausomai nuo to, ar jie įsisteigę Sąjungoje, ar trečiojoje šalyje, jei jie orientuoja savo veiklą į Sąjungoje gyvenančius vartotojus;
- (16) svarbi kovos su neteisėtu turiniu internete priemonė – pranešimų apie neteisėtu laikomą turinį teikimo prieglobos paslaugų teikėjams mechanizmai. Tokie mechanizmai turėtų padėti visiems to pageidaujantiems asmenims ar

(¹) 2004 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2004/48/EB dėl intelektinės nuosavybės teisių gynimo (OL L 157, 2004 4 30, p. 45).

subjektams lengviau teikti tokius pranešimus. Todėl tokie mechanizmai turėtų būti lengvai prieinami ir patogūs naudoti visiems naudotojams. Tačiau prieglobos paslaugų teikėjams turėtų būti palikta galimybė rinktis, pavyzdžiui, pranešimų teikimo formatą ar naudotą technologiją, kad būtų galima taikyti veiksmingus sprendimus ir kad tiems paslaugų teikėjams nebūtų užkrauta neproporcinga našta;

- (17) remiantis su Direktyvos 2000/31/EB 14 straipsniu susijusia Teisingumo Teismo praktika, pranešimai turėtų būti pakankamai tikslūs ir tinkamai pagrįsti, kad juos gaunantis prieglobos paslaugų teikėjas galėtų priimti informacija pagrįstą ir nuodugniai apsvaistytą sprendimą dėl veiksmų, kurių reikėtų imtis reaguojant į pranešimą. Todėl reikėtų kuo geriau užtikrinti, kad šio standarto būtų laikomasi. Tačiau sprendimas dėl to, ar iš konkretaus pranešimo gauta tos direktyvos 14 straipsnyje nurodytų žinių arba sužinota apie tame straipsnyje nurodytus dalykus, turi būti priimamas atsižvelgiant į kiekvieno atskiro atvejo ypatumus, nepamirštant, kad tokių žinių gauti arba apie tai sužinoti galima ir ne iš pranešimų, o kitais būdais;
- (18) prieglobos paslaugų teikėjui paprastai nebūtina turėti pranešėjo kontaktinių duomenų, kad jis galėtų priimti informacija pagrįstą ir nuodugniai apsvaistytą sprendimą dėl tolesnių veiksmų, kurių reikėtų imtis dėl gauto pranešimo. Reikalavimas teikiant pranešimą nurodyti kontaktinius duomenis trukdytų teikti pranešimus. Tačiau nurodyti kontaktinius duomenis būtina, kad prieglobos paslaugų teikėjas galėtų pateikti grįžtamąją informaciją. Todėl pranešėjui turėtų būti suteikta galimybė nurodyti savo kontaktinius duomenis, tačiau neturėtų būti reikalaujama to daryti;
- (19) kad pranešimo ir veiksmų mechanizmai būtų skaidresni ir tiksliau veiktų ir kad prireikus būtų galima ištaisyti padėtį, prieglobos paslaugų teikėjai turėtų tais atvejais, kai turi pranešėjų ir (arba) turinio teikėjų kontaktinius duomenis, laiku tinkamai informuoti tuos asmenis apie atliktus su minėtais mechanizmais susijusius veiksmus, visų pirma apie savo sprendimus dėl prašymų pašalinti atitinkamą turinį arba panaikinti prieigą prie jo. Teiktinos informacijos kiekis turėtų būti proporcingas, t. y. turėtų atitikti informaciją, kurią atitinkami asmenys pateikė savo pranešimuose ar kontrapranešimuose, suteikti galimybę taikyti tinkamus ir diferencijuotus sprendimus ir būti toks, kad nebūtų užkrauta per didelė našta paslaugų teikėjams;
- (20) kad būtų užtikrintas skaidrumas ir sąžiningumas ir kad netyčia nebūtų pašalintas turinys, kuris nėra neteisėtas, turinio teikėjai iš principo turėtų būti informuojami apie sprendimą pašalinti jų prašymu saugomą turinį arba panaikinti prieigą prie jo; jiems turėtų būti suteikta galimybė užginčyti tą sprendimą kontrapranešimu, kad atitinkamais atvejais tas sprendimas būtų atšauktas, nepriklausomai nuo to, kaip jis buvo priimtas: remiantis pranešimu, kreipimusi ar prieglobos paslaugų teikėjo taikomomis aktyviomis priemonėmis;
- (21) tačiau atsižvelgiant į konkretaus turinio pobūdį, tokios kontrapranešimo procedūros tikslą ir dėl jos prieglobos paslaugų teikėjams tenkančią papildomą našta, rekomenduoti teikti tokią informaciją apie tą sprendimą ir tą galimybę jį užginčyti nėra pagrindo tais atvejais, kai akivaizdu, kad atitinkamas turinys yra neteisėtas ir susijęs su sunkiomis nusikalstamomis veikomis, keliančiomis pavojų asmenų gyvybei ar saugumui, pavyzdžiui, Direktyvoje (ES) 2017/541 ir Direktyvoje 2011/93/ES nurodytomis nusikalstamomis veikomis. Be to, tam tikrais atvejais gali būti pagrindo iš karto neteikti tos informacijos atitinkamam turinio teikėjui dėl priežasčių, susijusių su viešąja tvarka ir saugumu, visų pirma su nusikalstamų veikų prevencija, tyrimu, atskleidimu ir baudžiamuoju persekiojimu už jas. Todėl prieglobos paslaugų teikėjai dėl priežasčių, susijusių su viešąja tvarka ir saugumu, turėtų to nedaryti tais atvejais, kai kompetentinga institucija to paprašo, jei tos institucijos prašymas yra pagrįstas tomis priežastimis. Jei tuo apribojama teisė būti informuotam apie asmens duomenų tvarkymą, turėtų būti laikomasi atitinkamų Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (ES) 2016/679 ⁽¹⁾ nustatytų sąlygų;
- (22) pranešimo ir veiksmų mechanizmai jokiū būdu neturėtų daryti poveikio susijusių šalių teisei pagal taikytiną teisę pradėti teismo procesą dėl bet kokio neteisėtu laikomo turinio ar dėl bet kokių priemonių, kurių šiuo atžvilgiu ėmėsi prieglobos paslaugų teikėjai. Be teismo procesų, svarbi papildoma su tuo susijusių ginčų sprendimo priemonė gali būti neteisminiai ginčų sprendimo mechanizmai, ypač tais atvejais, kai jie suteikia galimybę tokius ginčus išspręsti veiksmingai, nebrangiai ir greitai. Todėl turėtų būti skatinama ginčus spręsti neteismine tvarka su sąlyga, kad atitinkami mechanizmai atitinka konkrečius, visų pirma proceso sąžiningumo, standartus, kad šalys išlaiko teisę kreiptis į teismą ir kad išvengiama piktnaudžiavimo;

⁽¹⁾ 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2016/679 dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva 95/46/EB (Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas) (OL L 119, 2016 5 4, p. 1).

- (23) kad būtų galima geriau vertinti, kiek veiksmingi pranešimo ir veiksmų mechanizmai bei kita su neteisėtu laikomu turiniu susijusi prieglobos paslaugų teikėjo veikla, ir kad būtų užtikrinta atskaitomybė, plačiai visuomenei turėtų būti teikiama skaidri informacija. Todėl prieglobos paslaugų teikėjai turėtų reguliariai skelbti tų mechanizmų ir kitos veiklos ataskaitas, kurios turėtų būti pakankamai išsamios ir detalios, kad būtų galima susidaryti tinkamą vaizdą. Be to, jie turėtų *ex ante* užtikrinti aiškumą, savo paslaugų teikimo sąlygose informuodami apie savo taikomą bet kokio jų saugomo turinio, įskaitant neteisėtą turinį, šalinimo ar prieigos prie jo panaikinimo politiką;
- (24) be pranešimo ir veiksmų mechanizmų, kovoti su neteisėtu turiniu internete gali padėti ir prieglobos paslaugų teikėjų savanoriškai, nedarant poveikio Direktyvos 2000/31/EB 15 straipsnio 1 daliai, taikomos proporcingos bei konkrečios aktyvios priemonės, įskaitant tam tikrais atvejais naudojamas automatines priemones. Dėl tokių aktyvių priemonių pasakytina, kad turėtų būti atsižvelgiama į prieglobos paslaugų teikėjų, kurių dydis ir veiklos mastas, taigi ir turimi ištekliai bei praktinės žinios, yra riboti, padėti ir į būtinybę kartu su tokiomis priemonėmis taikyti veiksmingas ir tinkamas apsaugos priemones;
- (25) taikyti tokias aktyvias priemones gali būti tikslinga visų pirma tais atvejais, kai jau nustatyta, kad turinys yra neteisėtas, arba kai turinys yra tokios rūšies, kad nėra būtina įvertinti su juo susijusių aplinkybių. Sprendimas dėl numatytų priemonių taikymo gali priklausyti ir nuo jų pobūdžio, masto ir tikslo, nuo konkretaus turinio rūšies, nuo to, ar apie turinį pranešė teisėsaugos institucijos arba Europolas, ir nuo to, ar dėl jo jau imtasi kokių nors veiksmų dėl to, kad jis laikomas neteisėtu. Laikydami išipareigojimų, prisiimtų dalyvaujant Pasaulinėje kovos su seksualine prievarta prieš vaikus internete sąjungoje, prieglobos paslaugų teikėjai visų pirma turėtų imtis aktyvių priemonių, padedančių aptikti su seksualine prievarta prieš vaikus susijusią medžiagą ir užkirsti kelią jos platinimui;
- (26) atsižvelgdama į tai, Komisija 2017 m. rugsėjo 28 d. Komunikate dėl kovos su neteisėtu turiniu internete nurodė mananti, kad imdamasis tokių savanoriškų aktyvių priemonių atitinkamas prieglobos paslaugų teikėjas savaime nepraranda galimybės pasinaudoti Direktyvos 2000/31/EB 14 straipsnyje numatytu atleidimu nuo atsakomybės;
- (27) taikant bet kokias kovos su neteisėtu turiniu internete priemones, labai svarbu kartu taikyti veiksmingas ir tinkamas apsaugos priemones, kurių tikslas – užtikrinti, kad nustatydami ir vykdydami su savo saugomu turiniu, įskaitant neteisėtą turinį, susijusią politiką prieglobos paslaugų teikėjai veiktų uoliai ir proporcingai, visų pirma tam, kad naudotojai galėtų pagal taikytiną teisę laisvai gauti ir skleisti informaciją internete. Be taikytinoje teisėje nustatytų apsaugos priemonių, pavyzdžiui, asmens duomenų apsaugos priemonių, turėtų būti numatytos tam tikros apsaugos priemonės, visų pirma žmogaus atliekama priežiūra ir patikrinimai, kurios prireikus turėtų būti taikomos tais atvejais, kai naudojamos automatines priemonės, kad nebūtų priimami nenumatyti ir klaidingi sprendimai;
- (28) turėtų būti užtikrintas sklandus, veiksmingas ir tinkamas kompetentingų institucijų ir prieglobos paslaugų teikėjų bendradarbiavimas kovojant su neteisėtu turiniu internete. Atitinkamais atvejais, pavyzdžiui, kovojant su terorizmu ir seksualine prievarta prieš vaikus bei jų seksualiniu išnaudojimu, vaikų pornografija ir ryšių su vaikais mezgimu seksualiniais tikslais, galėtų būti naudojama Europolo pagalba. Kad būtų sudarytos palankesnės tokio bendradarbiavimo sąlygos, valstybės narės ir prieglobos paslaugų teikėjai turėtų paskirti ryšių palaikymo punktus ir nustatyti procedūras, pagal kurias tų institucijų pateikti pranešimai būtų tvarkomi pirmumo tvarka ir pasitikint tų pranešimų tikslumu tiek, kiek derėtų, atsižvelgiant į išskirtines tų institucijų praktines žinias ir atsakomybės sritis. Kad būtų veiksmingai kovojama su tam tikrais itin sunkiais nusikalstamais, tokiais kaip Direktyvoje (ES) 2017/541 ir Direktyvoje 2011/93/ES nurodytos nusikalstamos veikos, apie kuriuos vykdydami veiklą gali sužinoti prieglobos paslaugų teikėjai, valstybės narės turėtų būti skatinamos pasinaudoti Direktyvos 2000/31/EB 15 straipsnio 2 dalyje numatyta galimybe, laikantis taikytinos teisės, visų pirma Reglamento (ES) 2016/679, teisės aktuose nustatyti pranešimo prievoles;
- (29) be kompetentingų institucijų, išskirtinių praktinių žinių gali turėti ir tam tikri asmenys ar subjektai, be kita ko, nevyriausybinės organizacijos ir prekybos asociacijos, – jie gali norėti savanoriškai prisiimti tam tikrus su kova su neteisėtu turiniu internete susijusius išipareigojimus. Atsižvelgiant į pridėtinę jų vertę ir į tai, kad kartais gaunama daug pranešimų, turėtų būti skatinamas tokių patikimų pranešėjų ir prieglobos paslaugų teikėjų bendradarbiavimas – visų pirma jų teikiama pranešimai taip pat turėtų būti tvarkomi pirmumo tvarka ir tiek, kiek derėtų, pasitikint jų tikslumu. Tačiau, atsižvelgiant į ypatingą jų statusą, užmegzti tokį bendradarbiavimą turėtų būti

galima tik su asmenimis ir subjektais, kurie gerbia Europos Sąjungos sutarties 2 straipsnyje nustatytas vertybes, kuriomis grindžiama Sąjunga, ir kurie atitinka tam tikras tinkamai nustatytas sąlygas, kurios taip pat turėtų būti aiškios, objektyvios ir viešai paskelbtos;

- (30) kova su neteisėtu turiniu internete turi būti pagrįsta holistiniu požiūriu, nes toks turinys dažnai lengvai perkeliamas iš vieno paslaugų teikėjo teikiamos prieglobos į kitą, paprastai pasinaudojant silpniausiomis grandinės grandimis. Todėl labai svarbu bendradarbiauti, visų pirma savanoriškai keistis patirtimi, technologiniais sprendimais ir geriausia praktika. Toks bendradarbiavimas ypač svarbus prieglobos paslaugų teikėjams, kurių dydis ir veiklos mastas, taigi ir turimi ištekliai bei praktinės žinios, yra riboti;
- (31) terorizmas apima neteisėtą ir beatodairišką smurto prieš piliečius naudojimą ir jų bauginimą. Teroristai vis daugiau naudojami internetu teroristinei propagandai platinti, dažnai taikydami įmantrius metodus, kuriais užtikrinama greita ir plati sklaida. Nors šioje srityje, ypač vykdant ES interneto forumo veiklą, padaryta pažanga, tebėra būtina greičiau ir veiksmingiau reaguoti į teroristinį turinį internete, o ES interneto forume dalyvaujantys prieglobos paslaugų teikėjai dar turi pasistengti visapusiškai vykdyti savo įsipareigojimus veiksmingai teikti išsamius pranešimus;
- (32) atsižvelgiant į kovos su teroristiniu turiniu internete ypatumus, su bendra kova su neteisėtu turiniu susijusios rekomendacijos, remiantis vykdant ES interneto forumo veiklą dėtomis pastangomis ir jas sutelkiant, turėtų būti papildytos tam tikromis rekomendacijomis, susijusiomis būtent su kova su teroristiniu turiniu internete;
- (33) atsižvelgiant į itin didelius pavojus, susijusius su teroristiniu turiniu, ir į tai, kad prieglobos paslaugų teikėjai atlieka labai svarbų vaidmenį platinant tokį turinį, jie turėtų imtis visų tinkamų priemonių, kad teroristinis turinys būtų draudžiamas ir, jei įmanoma, kad jam nebūtų suteikiama priegloba; taikant šią nuostatą turėtų būti neapribojama jų galimybė nustatyti paslaugų teikimo sąlygas bei užtikrinti jų vykdymą, atsižvelgiama į būtinybę taikyti veiksmingas ir tinkamas apsaugos priemones ir neturėtų būti daromas poveikis Direktyvos 2000/31/EB 14 straipsniui;
- (34) į tas priemones visų pirma turi įeiti su kreipimais susijęs bendradarbiavimas su kompetentingomis institucijomis ir Europoliu; kreipimais yra specialus pranešimų teikimo prieglobos paslaugų teikėjams būdas, pritaikytas prie kovos su teroristiniu turiniu ypatumų. Kompetentingoms institucijoms ir Europoliui turėtų būti suteikta galimybė, nurodant atitinkamus taikytinus teisės aktus arba atitinkamo prieglobos paslaugų teikėjo paslaugų teikimo sąlygas, kreipimuose prašyti pašalinti turinį, kurį jie laiko teroristiniu, arba panaikinti prieigą prie jo. Tokie kreipimosi mechanizmai turėtų egzistuoti kartu su pranešimų, įskaitant patikimų pranešėjų teikiamus pranešimus, teikimo mechanizmais – šie mechanizmai gali būti naudojami ir pranešimams apie teroristiniu laikomą turinį teikti;
- (35) atsižvelgiant į tai, kad teroristinis turinys paprastai žalingiausias pirmąją valandą po jo pasirodymo internete, ir į išskirtines kompetentingų institucijų ir Europolo praktines žinias bei atsakomybės sritis, kreipimais paprastai turėtų būti įvertinami ir atitinkamai atvejais veiksmų dėl jų imamasi per vieną valandą;
- (36) kovos su teroristiniu turiniu priemonės taip pat turėtų sudaryti proporcingos bei konkrečios aktyvios priemonės, įskaitant automatinių priemonių naudojimą, kuriomis siekiama aptikti, nustatyti ir greitai pašalinti teroristinį turinį arba panaikinti prieigą prie jo ir užtikrinti, kad jis neatsirastų iš naujo – tai neturėtų daryti poveikio Direktyvos 2000/31/EB 15 straipsnio 1 daliai. Šiuo atžvilgiu turėtų būti atsižvelgiama į būtinybę kartu su tokiomis priemonėmis taikyti tinkamas ir veiksmingas apsaugos priemones, visų pirma rekomenduotąsias šios rekomendacijos II skyriuje;
- (37) siekiant kovoti su teroristiniu turiniu internete nepaprastai svarbus tiek prieglobos paslaugų teikėjų tarpusavio, tiek jų ir kompetentingų institucijų bendradarbiavimas. Siekiant užkirsti kelią teroristinio turinio platinimui naudojantis skirtingų prieglobos teikėjų paslaugomis, gali itin praversti technologinės priemonės, suteikiančios galimybę automatiškai aptikti turinį, pavyzdžiui, saitazodžių duomenų bazė. Turėtų būti skatinamas toks bendradarbiavimas ir tokių technologinių priemonių kūrimas, naudojimas ir keitimasis jomis, prirėkus naudojantis Europolo praktinėmis žiniomis. Tokie bendradarbiavimo veiksmai ypač svarbūs siekiant padėti įgalinti prieglobos paslaugų teikėjus, kurių dydis ir veiklos mastas, taigi ir turimi ištekliai bei praktinės žinios, kurių reikia norint veiksmingai ir skubiai reaguoti į kreipimusis ir imtis aktyvių priemonių, kaip rekomenduojama, yra riboti;

- (38) prie tų bendradarbiavimo veiksmų turėtų prisijungti kuo daugiau atitinkamų prieglobos paslaugų teikėjų, ir visi dalyvaujantys prieglobos paslaugų teikėjai turėtų padėti užtikrinti, kad tos priemonės būtų naudojamos kuo optimaliau ir daugiau. Taip pat turėtų būti skatinama sudaryti visų susijusių šalių, įskaitant atitinkamais atvejais Europolą, darbo susitarimus, nes tokie susitarimai gali padėti užtikrinti, kad būtų laikomasi nuoseklaus ir veiksmingo požiūrio, ir suteikti galimybę keistis aktualia patirtimi ir praktinėmis žiniomis;
- (39) siekiant užtikrinti, kad būtų paisoma pagrindinės fizinių asmenų teisės į apsaugą tvarkant asmens duomenis, taip pat užtikrinti laisvą tokių duomenų judėjimą, asmens duomenys, renkami taikant priemones, kurių imtasi siekiant įgyvendinti šią rekomendaciją, turėtų būti tvarkomi visapusiškai laikantis duomenų apsaugos taisyklių, visų pirma Reglamento (ES) 2016/679 ir Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos (ES) 2016/680⁽¹⁾, o jų tvarkymą turėtų stebėti kompetentingos priežiūros institucijos;
- (40) šia rekomendacija gerbiamos pagrindinės teisės ir laikomasi principų, pripažintų visų pirma Chartijoje. Visų pirma šia rekomendacija siekiama užtikrinti, kad būtų visapusiškai laikomasi Chartijos 1, 7, 8, 10, 11, 16, 17, 21, 24 ir 47 straipsnių;
- (41) Komisija ketina atidžiai stebėti veiksmus, kurių imtasi pagal šią rekomendaciją. Todėl valstybės narės ir prieglobos paslaugų teikėjai turėtų būti pasirengę Komisijos prašymu pateikti jai visą aktualią informaciją, kurios iš jų pagrįstai galima tikėtis, kad būtų įmanoma atlikti tokią stebėseną. Remdamasi taip gauta ir visa kita prieinama informacija, įskaitant ataskaitas, teikiamas pagal įvairias savanoriškas priemones, Komisija įvertins šios rekomendacijos įgyvendinimą ir nuspręs, ar reikia imtis papildomų veiksmų, be kita ko, pasiūlyti privalomųjų Sąjungos teisės aktų. Atsižvelgiant į kovos su teroristiniu turiniu internete ypatumus ir skubumą, su ja susijusi stebėseną ir vertinimas turėtų būti atlikti remiantis išsamia informacija ir ypač greitai – per tris mėnesius nuo šios rekomendacijos paskelbimo dienos, o su kitu neteisėtu turiniu susijusią stebėseną ir vertinimą tikslinga atlikti per šešis mėnesius nuo jos paskelbimo,

PRIĖMĖ ŠIĄ REKOMENDACIJĄ:

I SKYRIUS

Tikslas ir terminai

1. Valstybės narės ir prieglobos paslaugų teikėjai yra raginami imtis su turinio teikėjų pateiktu turiniu, kurį jie saugo tų turinio teikėjų prašymu, susijusių veiksmingų, tinkamų ir proporcingų priemonių, kuriomis siekiama kovoti su neteisėtu turiniu internete, vadovaujantis šioje rekomendacijoje nustatytais principais ir visapusiškai laikantis Chartijos, visų pirma paisant teisės į saviraiškos ir informacijos laisvę, ir kitų taikytinų Sąjungos teisės nuostatų, visų pirma nuostatų, susijusių su asmens duomenų apsauga, konkurencija ir elektronine prekyba.
2. Ši rekomendacija parengta atsižvelgiant į pažangą (kuri šia rekomendacija konsoliduojama), padarytą taikant savanoriškas su įvairių rūšių neteisėtu turiniu susijusias priemones, dėl kurių susitarė prieglobos paslaugų teikėjai ir kiti susiję paslaugų teikėjai. Terorizmo srityje šia rekomendacija atsižvelgiama į pažangą (kuri šia rekomendacija konsoliduojama), padarytą vykdamas ES interneto forumo veiklą.
3. Ši rekomendacija nedaro poveikio valstybių narių teisėms ir pareigoms pagal Sąjungos teisę imtis priemonių dėl neteisėto turinio internete, įskaitant galimybę valstybių narių teismams ar administravimo institucijoms, laikantis savo šalies teisinės sistemos, reikalauti, kad prieglobos paslaugų teikėjai pašalintų neteisėtą turinį arba panaikintų prieigą prie jo. Šia rekomendacija taip pat nedaromas poveikis Direktyvoje 2000/31/EB nustatytam prieglobos paslaugų teikėjų statusui ir tų paslaugų teikėjų galimybei pagal Sąjungos teisę ir valstybių narių teisės aktus nustatyti savo paslaugų teikimo sąlygas ir užtikrinti jų vykdymą.

⁽¹⁾ 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2016/680 dėl fizinių asmenų apsaugos kompetentingoms institucijoms tvarkant asmens duomenis nusikalstamų veikų prevencijos, tyrimo, atskleidimo ar baudžiamojo persekiojimo už jas arba bausmių vykdymo tikslais ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo, ir kuriuo panaikinamas Tarybos pamatinis sprendimas 2008/977/TVR (OL L 119, 2016 5 4, p. 89).

4. Šioje rekomendacijoje vartojami šie terminai:
- a) prieglobos paslaugų teikėjas – bet kurioje vietoje įsisteigęs Direktyvos 2000/31/EB 14 straipsnyje nurodytų informacinės visuomenės paslaugų, kurias sudaro paslaugų gavėjo pateiktos informacijos saugojimas jo prašymu, teikėjas, kuris orientuoja savo veiklą į Sąjungoje gyvenančius vartotojus;
 - b) neteisėtas turinys – bet kokia Sąjungos arba atitinkamos valstybės narės teisės neatitinkanti informacija;
 - c) naudotojas – bet kuris fizinis ar juridinis asmuo, kuris yra prieglobos paslaugų teikėjo teikiamų paslaugų gavėjas;
 - d) turinio teikėjas – naudotojas, pateikęs informaciją, kurią jo prašymu saugo ar saugojo prieglobos paslaugų teikėjas;
 - e) pranešimas – prieglobos paslaugų teikėjui skirta pranešėjo pateikta informacija, kuri yra susijusi su to prieglobos paslaugų teikėjo saugomu turiniu, kurį pranešėjas laiko neteisėtu, ir kurią teikiant to prieglobos paslaugų teikėjo prašoma savanoriškai pašalinti tą turinį arba panaikinti prieigą prie jo;
 - f) pranešėjas – asmuo ar subjektas, pateikęs pranešimą prieglobos paslaugų teikėjui;
 - g) patikimas pranešėjas – asmuo ar subjektas, kurio praktines žinias ir atsakomybės sritis prieglobos paslaugų teikėjas laiko išskirtinėmis kovojant su neteisėtu turiniu internete;
 - h) teroristinis turinys – bet kokia informacija, kurios platinimas prilygsta Direktyvoje (ES) 2017/541 nurodytoms nusikalstamoms veikoms arba atitinkamos valstybės narės teisėje nurodytiems teroristiniams nusikaltimams, be kita ko, atitinkamos informacijos, kurią parengė arba kurios rengėju laikytinos teroristinės grupės arba subjektai, įtraukti į atitinkamus Sąjungos ar Jungtinių Tautų sudarytus sąrašus, platinimas;
 - i) teisėsaugos institucijos – pagal nacionalinę teisę valstybių narių paskirtos institucijos, kurių kompetencijai priklauso vykdyti teisėsaugos užduotis, kad būtų užtikrinama su neteisėtu turiniu internete susijusių nusikalstamų veikų prevencija, tyrimas, atskleidimas ar baudžiamasis persekiojimas už jas;
 - j) kompetentingos institucijos – pagal nacionalinę teisę valstybių narių paskirtos institucijos, kurių kompetencijai priklauso vykdyti užduotis, į kurias įeina kova su neteisėtu turiniu internete, be kita ko, teisėsaugos ir administravimo institucijos, kurioms pavesta užtikrinti tam tikrose konkrečiose srityse taikytinų teisės aktų vykdymą, nepriklausomai nuo tų teisės aktų pobūdžio ar konkretaus dalyko;
 - k) kreipimasis – prieglobos paslaugų teikėjui skirta kompetentingos institucijos arba Europolo pateikta informacija, kuri yra susijusi su to prieglobos paslaugų teikėjo saugomu turiniu, kurį tą kompetentinga institucija arba Europolas laiko teroristiniu, ir kurią teikiant to prieglobos paslaugų teikėjo prašoma savanoriškai pašalinti tą turinį arba panaikinti prieigą prie jo.

II SKYRIUS

Bendrosios su visų rūšių neteisėtu turiniu susijusios rekomendacijos

Pranešimų teikimas ir tvarkymas

5. Turėtų būti numatyti pranešimų teikimo mechanizmai. Tie mechanizmai turėtų būti lengvai prieinami, patogūs naudoti ir suteikti galimybę pranešimus teikti elektroniniu būdu.
6. Tie mechanizmai turėtų suteikti galimybę ir skatinti teikti pakankamai tikslius ir tinkamai pagrįstus pranešimus, kad atitinkamas prieglobos paslaugų teikėjas galėtų priimti informacija pagrįstą ir nuodugnai apsvarstytą sprendimą dėl turinio, su kuriuo susijęs pranešimas, visų pirma dėl to, ar tas turinys laikytinas neteisėtu ir dėl to turėtų būti pašalintas arba panaikinta prieiga prie jo. Tie mechanizmai turėtų būti tokie, kad pranešėjai galėtų lengvai teikti pranešimus, kuriuose išdėsto priežastis, dėl kurių laiko tą turinį neteisėtu, ir aiškiai nurodo to turinio vietą.

7. Pranešėjai turėtų turėti galimybę pranešime nurodyti savo kontaktinius duomenis, tačiau neprivalėtų to daryti. Jei jie nuspręstų tai padaryti, turėtų būti užtikrinta, kad jų tapatybė liktų nežinoma turinio teikėjui.
8. Tais atvejais, kai prieglobos paslaugų teikėjas turi pranešėjo kontaktinius duomenis, jis turėtų nusiųsti pranešėjui pranešimo gavimo patvirtinimą ir be reikalo nedelsdamas proporcingu būdu informuoti jį apie savo sprendimą dėl turinio, su kuriuo susijęs pranešimas.

Turinio teikėjų informavimas ir kontrapranešimai

9. Jei prieglobos paslaugų teikėjas nusprendžia pašalinti savo saugomą turinį ar panaikinti prieigą prie jo, nes laiko jį neteisėtu, nepriklausomai nuo to, kokiomis priemonėmis tas turinys aptinkamas, nustatomas, pašalinamas ar panaikinama prieiga prie jo, ir jei tas prieglobos paslaugų teikėjas turi turinio teikėjo kontaktinius duomenis, jis turėtų be reikalo nedelsdamas proporcingu būdu informuoti turinio teikėją apie tą sprendimą bei jo priežastis ir suteikti jam 11 punkte nurodytą galimybę tą sprendimą užginčyti.
10. Tačiau 9 punktą neturėtų būti taikomas tais atvejais, kai akivaizdu, kad atitinkamas turinys yra neteisėtas ir susijęs su sunkiomis nusikalstamomis veikomis, keliančiomis pavojų asmenų gyvybei ar saugumui. Be to, prieglobos paslaugų teikėjai neturėtų teikti tame punkte nurodytos informacijos tais atvejais, kai – ir tol, kol – to prašo kompetentinga institucija dėl priežasčių, susijusių su viešąja tvarka ir saugumu, visų pirma su nusikalstamų veikų prevencija, tyrimu, atskleidimu ir baudžiamuoju persekiojimu už jas.
11. Turinio teikėjams turėtų būti suteikiama galimybė per pagrįstą laikotarpį užginčyti 9 punkte nurodytą prieglobos paslaugų teikėjo sprendimą pateikiant tam prieglobos paslaugų teikėjui kontrapranešimą. Tokių kontrapranešimų teikimo mechanizmas turėtų būti patogus naudoti ir suteikti galimybę kontrapranešimus teikti elektroniniu būdu.
12. Turėtų būti užtikrinta, kad prieglobos paslaugų teikėjai deramai atsižvelgtų į visus gaunamus kontrapranešimus. Jei kontrapranešime nurodomos priežastys, verčiančios prieglobos paslaugų teikėją manyti, kad turinys, su kuriuo susijęs kontrapranešimas, neturi būti laikomas neteisėtu, jis turėtų be reikalo nedelsdamas atšaukti savo sprendimą pašalinti tą turinį arba panaikinti prieigą prie jo – tuo nedaromas poveikis jo galimybei pagal Sąjungos teisę ir valstybių narių teisės aktus nustatyti savo paslaugų teikimo sąlygas ir užtikrinti jų vykdymą.
13. Jei atitinkamas prieglobos paslaugų teikėjas turi turinio teikėjo, kuris pateikė kontrapranešimą, ir atitinkamo pranešėjo kontaktinius duomenis, jis turėtų be reikalo nedelsdamas juos informuoti apie savo priimtą sprendimą dėl atitinkamo turinio.

Neteisminis ginčų sprendimas

14. Valstybės narės raginamos atitinkamais atvejais sudaryti palankesnes sąlygas ginčus, susijusius su neteisėto turinio pašalinimu arba prieigos prie jo panaikinimu, spręsti neteisimine tvarka. Tokie neteisminio ginčų sprendimo mechanizmai turėtų būti lengvai prieinami, veiksmingi, skaidrūs ir objektyvūs ir turėtų būti užtikrinta, kad taikant juos ginčai būtų sprendžiami sąžiningai ir laikantis taikytinos teisės. Bandymai išspręsti tokius ginčus neteisimine tvarka neturėtų daryti poveikio atitinkamų ginčo šalių teisei kreiptis į teismą.
15. Tais atvejais, kai atitinkamoje valstybėje narėje tokia galimybė yra, prieglobos paslaugų teikėjai raginami suteikti galimybę naudotis neteisminio ginčų sprendimo mechanizmais.

Skaidrumas

16. Prieglobos paslaugų teikėjai turėtų būti skatinami skelbti aiškiai, lengvai suprantamai ir pakankamai išsamiai paaiškinant savo politiką, susijusią su jų saugomo turinio, įskaitant neteisėtu laikomą turinį, šalinimu ar prieigos prie jo panaikinimu.
17. Prieglobos paslaugų teikėjai turėtų būti skatinami reguliariai, pageidautina, bent kasmet, skelbti savo veiklos, susijusios su neteisėtu laikomo turinio, šalinimu ir prieigos prie jo panaikinimu, ataskaitas. Tose ataskaitose visų pirma turėtų būti pateikiama informacija apie pašalinto turinio kiekį ir rūšį, gautų pranešimų ir kontrapranešimų skaičių ir laiką, prabėgusį iki tol, kol imtasi veiksmų.

Aktyvios priemonės

18. Prieglobos paslaugų teikėjai turėtų būti skatinami atitinkamais atvejais imtis su neteisėtu turiniu susijusių proporcingų bei konkrečių aktyvių priemonių. Kaip tokios aktyvios priemonės galėtų būti naudojamos automatinės neteisėto turinio aptikimo priemonės, tačiau tai turėtų būti daroma tik kai tai tinkama ir proporcinga ir kartu turėtų būti taikomos veiksmingos ir tinkamos apsaugos priemonės, visų pirma 19 ir 20 punktuose nurodytos apsaugos priemonės.

Apsaugos priemonės

19. Kad nebūtų šalinamas turinys, kuris nėra neteisėtas, nedarant poveikio prieglobos paslaugų teikėjų galimybei pagal Sąjungos teisę ir valstybių narių teisės aktus nustatyti savo paslaugų teikimo sąlygas ir užtikrinti jų vykdymą, turėtų būti nustatytos veiksmingos ir tinkamos apsaugos priemonės, kurių tikslas – užtikrinti, kad prieglobos paslaugų teikėjai, vykdydami su savo saugomu turiniu susijusius veiksmus, visų pirma tvarkydami pranešimus bei kontrapranešimus ir priimdami sprendimus dėl galimo neteisėtu laikomo turinio pašalinimo arba prieigos prie jo panaikinimo, veiktų uoliai ir proporcingai.
20. Jei prieglobos paslaugų teikėjai savo saugomam turiniui taiko automatines priemones, turėtų būti numatytos veiksmingos ir tinkamos apsaugos priemonės, kurių tikslas – užtikrinti, kad dėl to turinio priimami sprendimai, visų pirma sprendimai pašalinti neteisėtu laikomą turinį arba panaikinti prieigą prie jo, būtų tikslūs ir tinkamai pagrįsti. Tokios apsaugos priemonės visų pirma turėtų būti žmogaus atliekama priežiūra ir patikrinimai – jos turėtų būti taikomos atitinkamais atvejais ir kiekvieną kartą, kai norint nustatyti, ar turinys laikytinas neteisėtu, reikia nuodugniai įvertinti atitinkamas aplinkybes.

Apsauga nuo piktnaudžiavimo

21. Turėtų būti taikomos veiksmingos ir tinkamos priemonės, padedančios užtikrinti, kad pranešimai ir kontrapranešimai nebūtų teikiami nesąžiningai, kad dėl tokių pranešimų nebūtų imamasi veiksmų ir kad būtų apsaugota nuo kitų rūšių piktnaudžiavimo, susijusio su šioje rekomendacijoje nustatytais rekomenduojamomis kovos su neteisėtu turiniu internete priemonėmis.

Prieglobos paslaugų teikėjų ir valstybių narių bendradarbiavimas

22. Valstybės narės ir prieglobos paslaugų teikėjai turėtų paskirti ryšių, susijusių su neteisėto turinio internete klausimais, palaikymo punktus.
23. Turėtų būti nustatytos paspartintos kompetentingų institucijų pateiktų pranešimų tvarkymo procedūros.
24. Valstybės narės raginamos teisiškai įpareigoti prieglobos paslaugų teikėjus nusikalstamų veikų prevencijos, tyrimo, atskleidimo ar baudžiamojo persekiojimo už jas tikslais, laikantis taikytinų teisinių reikalavimų, visų pirma su asmens duomenų apsauga susijusių reikalavimų, be kita ko, Reglamento (ES) 2016/679, nedelsiant informuoti teisėsaugos institucijas apie bet kokius įtariamų sunkių nusikalstamų veikų, keliančių pavojų asmenų gyvybei ar saugumui, faktus, kuriuos jie sužinojo vykdydami neteisėto turinio šalinimo ir prieigos prie jo panaikinimo veiklą.

Prieglobos paslaugų teikėjų ir patikimų pranešėjų bendradarbiavimas

25. Turėtų būti skatinamas prieglobos paslaugų teikėjų ir patikimų pranešėjų bendradarbiavimas. Visų pirma turėtų būti nustatytos paspartintos patikimų pranešėjų pateiktų pranešimų tvarkymo procedūros.
26. Prieglobos paslaugų teikėjai turėtų būti skatinami skelbti aiškias ir objektyvias sąlygas, pagal kurias jie nustato, kuriuos asmenis ar subjektus laiko patikimais pranešėjais.
27. Tomis sąlygomis turėtų būti siekiama užtikrinti, kad atitinkami asmenys ar subjektai turėtų patikimo pranešėjo funkcijai būtinų praktinių žinių ir vykdytų šią funkciją uoliai ir objektyviai, gerbdami vertybes, kuriomis grindžiama Sąjunga.

Prieglobos paslaugų teikėjų tarpusavio bendradarbiavimas

28. Prieglobos paslaugų teikėjai turėtų atitinkamai atvejais keistis kovos su neteisėtu turiniu internete patirtimi, technologiniais sprendimais ir geriausia praktika tarpusavyje ir ypač su prieglobos paslaugų teikėjais, kurių dydis ir veiklos mastas, taigi ir turimi išteklių bei praktinės žinios, yra riboti – tai, be kita ko, turėtų įeiti į vykstantį prieglobos paslaugų teikėjų bendradarbiavimą pagal elgesio kodeksus, susitarimo memorandumus ir kitas savanoriškas priemones.

III SKYRIUS**Konkrečios su teroristiniu turiniu susijusios rekomendacijos***Bendrosios pastabos*

29. Be II skyriuje išdėstytų bendrųjų rekomendacijų, taikomos šiame skyriuje išdėstytos konkrečios su teroristiniu turiniu susijusios rekomendacijos.
30. Prieglobos paslaugų teikėjai savo paslaugų teikimo sąlygose turėtų aiškiai nurodyti nesaugosiantys teroristinio turinio.
31. Prieglobos paslaugų teikėjai turėtų taikyti priemones, padedančias užtikrinti, kad jie nesaugotų teroristinio turinio, visų pirma reaguoti į kreipimusis, taikyti aktyvias priemones ir bendradarbiauti, kaip nurodyta 32–40 punktuose.

Kreipimūsi teikimas ir tvarkymas

32. Valstybės narės turėtų užtikrinti, kad jų kompetentingos institucijos būtų pajėgios ir turėtų pakankamai išteklių veiksmingai aptikti ir nustatyti teroristinį turinį ir teikti atitinkamiems prieglobos paslaugų teikėjams kreipimusis, visų pirma per nacionalinius internetinės informacijos žymėjimo padalinius ir bendradarbiaujant su Europolo ES internetinės informacijos žymėjimo padaliniu.
33. Turėtų būti numatyti tokių kreipimūsi teikimo mechanizmai. Turėtų būti nustatytos paspartintos kreipimūsi, visų pirma nacionalinių internetinės informacijos žymėjimo padalinių ir Europolo ES internetinės informacijos žymėjimo padalinio pateiktų kreipimūsi, tvarkymo procedūros.
34. Prieglobos paslaugų teikėjai turėtų be reikalo nedelsdami siųsti kompetentingoms institucijoms ar Europolui kreipimūsi gavimo patvirtinimus ir juos informuoti apie savo sprendimus dėl turinio, su kuriuo susiję tie kreipimūsi, atitinkamai nurodydami, kada buvo pašalintas tas turinys arba panaikinta prieiga prie jo arba kodėl jie nusprendė nepašalinti to turinio arba nepanaikinti prieigos prie jo.
35. Paprastai prieglobos paslaugų teikėjai turėtų įvertinti kreipimuose nurodytą turinį ir atitinkamai atvejais jį pašalinti arba panaikinti prieigą prie jo per vieną valandą nuo tada, kai gavo kreipimūsi.

Aktyvios priemonės

36. Prieglobos paslaugų teikėjai turėtų taikyti proporcingas bei konkrečias aktyvias priemones, įskaitant automatinių priemonių naudojimą, kuriomis siekiama aptikti, nustatyti ir greitai pašalinti teroristinį turinį arba panaikinti prieigą prie jo.
37. Prieglobos paslaugų teikėjai turėtų taikyti proporcingas bei konkrečias aktyvias priemones, įskaitant automatinių priemonių naudojimą, kuriomis siekiama iš karto užtikrinti, kad turinio teikėjai negalėtų iš naujo pateikti turinio, kuris laikomas teroristiniu ir dėl to jau buvo pašalintas arba buvo panaikinta prieiga prie jo.

Bendradarbiavimas

38. Siekiant užkirsti kelią teroristinio turinio platinimui naudojantis skirtingų prieglobos teikėjų paslaugomis, jie turėtų būti skatinami bendradarbiauti – keistis veiksmingomis, tinkamomis ir proporcingomis technologinėmis priemonėmis, įskaitant priemones, suteikiančias galimybę automatiškai aptikti turinį, ir tas priemones optimizuoti. Jei technologiškai įmanoma, turėtų būti aprėpiami visi aktualūs formatai, naudojami teroristiniam turiniui platinti. Į tokią bendradarbiavimą visų pirma turėtų būti įtraukti prieglobos paslaugų teikėjai, kurių dydis ir veiklos mastas, taigi ir turimi išteklių bei praktinės žinios, yra riboti.

39. Prieglobos paslaugų teikėjai turėtų būti skatinami taikyti priemones, reikalingas, kad 38 punkte nurodytos priemonės veiktų tinkamai ir vis geriau – visų pirma nurodyti viso teroristiniu laikomo turinio identifikatorius ir naudotis visomis šių priemonių teikiamomis galimybėmis.
40. Kompetentingos institucijos ir prieglobos paslaugų teikėjai turėtų sudaryti darbo susitarimus (atitinkamais atvejais ir su Europolu) dėl klausimų, susijusių su teroristiniu turiniu internete, kuriais, be kita ko, būtų siekiama didinti supratimą apie teroristinę veiklą internete, tobulinti kreipimosi mechanizmus, užtikrinti, kad veiksmai be reikalo nesidubliuotų, ir sudaryti palankesnes sąlygas teisėsaugos institucijoms teikti prašymus su terorizmu susijusių nesikalstamų veikų tyrimų tikslais.

IV SKYRIUS

Informacijos teikimas

41. Valstybės narės turėtų reguliariai, pageidautina, kas tris mėnesius, pranešti Komisijai apie jų kompetentingų institucijų pateiktus kreipimusis ir apie prieglobos paslaugų teikėjų dėl šių kreipimųsi priimtus sprendimus, taip pat apie savo bendradarbiavimą su prieglobos paslaugų teikėjais kovos su teroristiniu turiniu srityje.
42. Kad Komisija galėtų ne vėliau kaip per tris mėnesius nuo šios rekomendacijos paskelbimo dienos atlikti su teroristiniu turiniu susijusių jos aspektų įgyvendinimo stebėseną, prieglobos paslaugų teikėjai turėtų jos prašymu pateikti jai visą tokią stebėsenai atlikti reikalingą aktualią informaciją. Į tą informaciją visų pirma gali įeiti informacija apie turinio, kuris, remiantis kreipimais, pranešimais arba taikant aktyvias priemones ir naudojant automatines priemones, buvo pašalintas arba buvo panaikinta prieiga prie jo, kiekį. Į ją taip pat gali įeiti informacija apie gautų kreipimųsi skaičių ir laiką, prabėgusį iki tol, kol imtasi veiksmų, taip pat apie turinio, kurio nepavyko pateikti arba pakartotinai pateikti dėl to, kad buvo naudotos automatinės turinio aptikimo ir kitos technologinės priemonės, kiekį.
43. Kad Komisija galėtų ne vėliau kaip per šešis mėnesius nuo šios rekomendacijos paskelbimo dienos atlikti su neteisėtu turiniu, išskyrus teroristinių turinių, susijusių jos aspektų įgyvendinimo stebėseną, valstybės narės ir prieglobos paslaugų teikėjai turėtų jos prašymu pateikti jai visą tokią stebėsenai atlikti reikalingą aktualią informaciją.

Priimta Briuselyje 2018 m. kovo 1 d.

Komisijos vardu
Andrus ANSIP
Pirmininko pavaduotojas
